

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 22809
Tarih : 05.12.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 05/12/2022 17:12
Sayı: E-120.10-1127086

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de madenciler 4 Aralık Dünya Madenciler Günü’ne Amasra’da olduğu gibi madenci katliamları başta olmak üzere ağır sömürü ve iş cinayetleri ve meslek hastalıklarının yaşandığı koşullarda girmekte, madenlerde özelleştirmeler, taşeronlaşma, rödovans sistemi, üretim zorlaması, sermayeden bağımsız sendikal örgütlenmelerin önünün kesilmesi, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunu bir maliyet unsuru olarak gören anlayış sonucu yaşanan madenci katliamlarında cezasızlık politikaları, meslek hastalıklarının örtbas edilmesi gibi hayati sorunları yaşamaya devam etmektedir. Kârı insan yaşamının önüne koyan piyasa anlayışının sorgulanması, ILO C176 sayılı sözleşmenin bütün yönleriyle hayata geçirilmesini sağlamak, cezasızlık politikasına son verecek önlemleri almak, sendikaların örgütlenmesinin önündeki engelleri kaldırmak, iş cinayetlerinin önlenmesi ve insan onuruna yakışır çalışma koşullarının sağlanması doğrultusunda gerekli önlemlerin alınarak madenlerde yaşanan iş cinayetlerinin önüne geçilmesi, sağlık, güvenlik, emek ve ekolojiyi birlikte ele alarak kömür madenciliğinden çıkma adımları dahil olmak üzere köklü çözümlerin ve yapısal düzenlemelerin gündeme alınması amacıyla Anayasa’nın 98. ve İçtüzüğü’nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

GEREKÇE

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nce hazırlanan ve kamuoyu ile paylaşılan İş Cinayetleri Raporu'nun AKP hükümetleri döneminde madenlerdeki iş cinayetlerinde en az 1989 kişinin yaşamını yitirdiği verileri ile Türkiye'de 4 Aralık Dünya Madenciler Günü son 20 yıldır katliamlar ile anılır duruma gelmiştir.

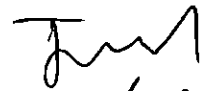
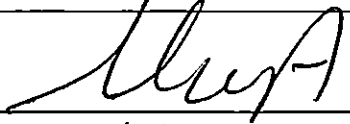
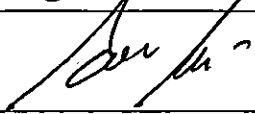
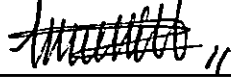
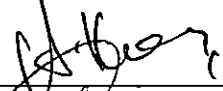
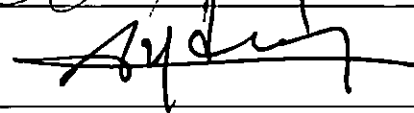
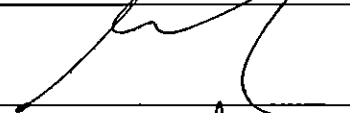
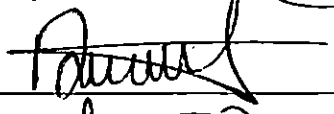
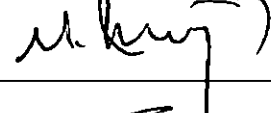
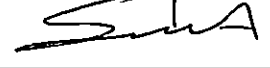
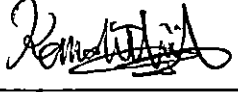
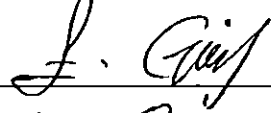
İktidarın benimsediği neoliberal politikalarının bedeli iş kazalarından ve cinayetlerinden gereği gibi korunmayan, işsiz kalma ve işini kaybetme korkusu yaşayan, örgütlenmeleri engellenen, sosyal güvenlikten yoksun bir çalışma kesimi yaratmak olmuştur. Yaşam, en temel insan hakkı olmasına rağmen Türkiye'de her yıl onlarca maden emekçisi, önlenabilir olan ve hukuken de engellenmesi zorunlu iş kazaları ve meslek hastalıklarından dolayı hayatlarını yitirmekte veya engelli hale gelerek yaşamlarını sürdürmek zorunda kalmaktadır. Meslek hastalıkları gizlenmektedir. Öyle ki; Uluslararası Çalışma Örgütü'nce (ILO) Türkiye'nin madencilik sektöründe en yüksek ölüm oranlarından birine sahip ve ölümlü iş kazası oranlarında Avrupa'da lider konumda olan ülke olduğu belirtilmektedir.

Madenlerde özelleştirmeler, taşeronlaşma, rödovans sistemi, üretim zorlaması, sermayeden bağımsız sendikal örgütlenmelerin önünün kesilmesi, işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunu bir maliyet unsuru olarak gören anlayış sonucu yaşanan madenci katliamlarında izlenen cezasızlık politikaları, meslek hastalıklarının örtbas edilmesi gibi hayati sorunları yaşamaya devam etmektedir. Kârı insan yaşamının önüne koyan piyasa anlayışı sorgulanmamakta, ILO C176 Sayılı Sözleşme uygulanmamakta, sermayeden ve devletten bağımsız sendikaların örgütlenmesinin önünde engeller oluşturulurken, Soma gibi toplu maden katliamları yaşanan madenlerde sorumlu pozisyonunda olanlara tekrar yetki ve sorumluluk verilmesi, liyakatsiz kişilerin siyasal amaçlarla kilit konumda olan mevkilere atanması, diğer yandan kamusal denetimin de yeterli ve etkin bir biçimde yapılamaması, Sayıştay raporlarının gereğinin yapılmaması, cezasızlık politikaları madenlerde iş kazalarının/işçi cinayetlerinin kaçınılmaz hale gelmesine yol açarken Soma'da olduğu gibi katliama dönüşmesine yol açmaktadır.

Ekim 2022'de TTK'ya bağlı Amasra TİM'de Sayıştay tespitlerine rağmen gerekli önlemler alınmadığı görülmüş, Amasra'da 42 madencinin yaşamını yitirmesi hükümetin özelleştirmeye, havzaları parçalamaya ve özel sektöre peşkeş çekmeye yönelik politikaları başta olmak üzere ucuz emek politikasının ve iş cinayetlerine yol verme anlayışının tezahürü olmuştur.

Çin, ABD, Pakistan ve Hindistan gibi işgücü yüksek olan ve dünyada en fazla kömür üreten ülkeler çıkardığı yeni yasalar ve iş güvenliği önlemleriyle maden facialarının engelleyebilirken Maden Mühendisleri Odası'nın hazırladığı 2010'dan 2020'ye 'Madencilikte Yaşanan İş Kazaları Raporu'nda; Türkiye'deki maden kazaları ile ABD ve Polonya'daki iş kazaları incelenmiş, "Hem ABD hem de Polonya madenciliğinde iş kazası geçiren madenci sayısında 2010'dan 2020'ye doğru kademeli bir azalma görülürken, Türkiye'de arttığı belirtilmiştir. Raporda ayrıca, ülkemiz madenciliğindeki iş kazası ve iş kazası sonucu ölüm oranları, üretim ve istihdam açısından çok daha yüksek oranlara sahip ABD'ye kıyasla daha fazladır" ifadeleri yer almıştır. Yine, Türkiye Maden Mühendisleri Odası'nın 2018 yılında yayınladığı bir çalışmada, madencilik sektöründe 100.000 kişi başına ölüm sayısı Avustralya'da 3.7, Polonya'da 9.3 ve ABD'de 14.1 iken Türkiye'de bu oranın 44.0 olduğu tespitlerine yer verilmesi Türkiye'nin hem kaza hem ölüm oranlarında ne kadar yüksek bir ortalama sahip olduğunu açıkça göstermektedir.

Sonuç olarak, uluslararası sözleşmeler, iş yasası ve mevzuat işverenleri her türlü önlemi almakla, iş kazalarını ve iş cinayetlerini önlemekle, devlet de bu önlemlerin alınıp alınmadığını denetlemekle yükümlü kılmaktadır. Kârı insan yaşamının önüne koyan piyasa anlayışının sorgulanması, denetim görevini yapmayarak işçi katliamını önleyecek tedbirleri almayan tüm sorumluların açığa çıkarılıp yargılanmalarının sağlanması, sendikaların iş cinayetlerinin önlenmesinde tutum alışlarını engelleyen baskı ve yaptırımların önüne geçilmesi, ILOC176'nun uygulanması, sendikaların, İşçi Sağlığı İş Güvenliği Meclisi'nin, yapılan bilimsel çalışmaların ortaya koyduğu insan onuruna yakışır çalışma koşullarının sağlanması doğrultusunda gerekli önlemlerin alınarak madenlerde yaşanan iş cinayetlerinin önüne geçilmesi, sağlık, güvenlik ve ekolojiyi birlikte ele alarak kömür madenciliğinden çıkma adımları dahil olmak üzere köklü çözümlerin ve yapısal düzenlemelerin gündeme alınması noktasında bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
2	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
3	GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT	MUŞ	
4	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
5	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
6	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	
7	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
8	ERDAL AYDEMİR	BİNGÖL	
9	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
10	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
12	MURAT SARISAÇ	VAN	
13	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
14	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
15	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
18	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
19	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	